

**SCENARIOANALYSE SOCIAAL DOMEIN
GEMEENTE RIDDERKERK**

Scenarioanalyse Sociaal Domein gemeente Ridderkerk

Colofon

Opdrachtgever

Gemeente Ridderkerk

Datum

Oktober 2014

Auteurs

Tessa Schoot Uiterkamp
Anne-Wil Hak

KWIZ

Stavangerweg 23 - 5
9723 JC Groningen
050 – 5252473
contact@kwiz.nl

Uitgave

Deze publicatie is een uitgave van KWIZ B.V.. Het overnemen van cijfers en / of teksten is toegestaan, mits de bron duidelijk wordt vermeld. Niets uit deze publicatie mag worden veelevoudigd en / of openbaar gemaakt worden in welke vorm dan ook zonder voorafgaande toestemming van KWIZ B.V..

Inhoudsopgave

Inleiding	2
1. Huidig gebruik Wtcg Ridderkerk.....	3
1.1. Gebruik Wtcg in Ridderkerk.....	3
1.2. Indicatief budget Ridderkerk 2015.....	3
2. Uitvoeringsopties maatwerkregeling	4
2.1. Uitvoeringsopties gemeentelijke maatwerkregeling	4
2.2. Uitvoeringsvarianten maatwerkregeling chronisch zieken	5
3. Uitvoeringsscenario's Huishoudelijke Hulp 2015	9
3.1. Wmo 2015.....	9
3.2. Huidige kosten en aantallen	10
3.3. Uitwerking scenario HH1	11

Inleiding

Gemeenten hebben de zorgplicht om de leefsituatie en het toekomstperspectief van kwetsbare burgers die in armoede verkeren, te verbeteren. De gemeente Ridderkerk is momenteel bezig met het ontwikkelen van beleidsscenario's die te maken hebben met het anticiperen op een aantal bezuinigingen en wijzigingen in het rijksbeleid.

Maatwerkregeling inkomenssteun chronisch zieken en gehandicapten

Deze maatwerkregeling vervangt de Wet tegemoetkoming chronisch zieken en gehandicapten (Wtcg), de regeling specifieke zorgkosten en de Compensatie Eigen Risico (CER). Met de maatwerkregeling komt de verantwoordelijkheid te liggen binnen het gemeentelijk domein. Hiervoor ontvangt de gemeente financiële compensatie die lager is dan de huidige uitgaven. De gemeente kan de regelingen uitvoeren binnen het bestaande wettelijke kader van de Wmo en / of de bijzondere bijstand. De effecten op de inkomens van de doelgroep en de effecten op de programmakosten van de gemeente zijn op voorhand niet duidelijk.

Bezuiniging 40 procent op het budget voor Huishoudelijke Hulp

Per 1 januari 2015 wordt het budget voor Huishoudelijke Hulp met 40 procent gekort. De gemeente moet de voorziening veranderen in een maatwerkvoorziening voor degenen die het echt nodig hebben en het niet uit eigen middelen kunnen betalen. Dit betekent een forse beleidsverandering waarin verschillende combinaties van keuzes mogelijk zijn.

Onderzoeksvragen

- Wat zijn de financiële effecten van de nieuwe maatwerkregeling inkomenssteun en de korting op de Huishoudelijke Hulp voor de gemeente Ridderkerk?
- Welke beleidsscenario's zijn te ontwikkelen en wat betekent dit voor de gemeentelijke kosten voor bijzondere bijstand en individuele Wmo-voorzieningen?

Opzet van het onderzoek

Voor het onderzoek is gebruikgemaakt van gemeentelijke registraties van de individuele Wmo-voorzieningen die zijn gecombineerd met de Gba. Tevens hebben we gebruikgemaakt van gegevens van het CAK om de huidige vraag naar de Wtcg en het gebruik van de Huishoudelijk Hulp in de gemeente Ridderkerk in beeld te krijgen. De gegevens van het CAK zijn eveneens gebruikt om de inkomens van deze groepen te bepalen.

Leeswijzer

In het eerste hoofdstuk brengen we het gebruik van de Wtcg in 2013 in beeld. In het tweede hoofdstuk gaan we in op een drietal uitvoeringsopties voor de nieuwe maatwerkregeling chronisch zieken. Het derde hoofdstuk gaat vervolgens in op een aantal uitvoeringsopties voor het opvangen van de korting op de Huishoudelijke Hulp.

1. Huidig gebruik Wtcg Ridderkerk

In dit inleidende hoofdstuk beschrijven we de huidige regelgeving voor chronisch zieken en gehandicapten en geven we de financiële gevolgen weer die de afschaffing van deze regeling heeft voor de inwoners van de gemeente Ridderkerk.

1.1. Gebruik Wtcg in Ridderkerk

De hoogte van de huidige tegemoetkoming Wtcg is afhankelijk van de leeftijd van de cliënt en de mate van zorggebruik. Is een cliënt jonger dan 65, dan is de lage tegemoetkoming voor cliënten die geen of weinig kosten specificeren € 296, - per jaar. Als er aantoonbaar hoge kosten zijn bedraagt de jaarlijkse tegemoetkoming € 494, -. Cliënten van 65 jaar en ouder ontvangen jaarlijks forfaitair een bedrag van € 148 of een bedrag van € 346 als er aantoonbaar hoge kosten zijn.

De huidige Wtcg kent de volgende inkomensgrenzen: een eenpersoonshuishouden mag maximaal een belastbaar inkomen van € 24.570 hebben. Voor meerpersoonshuishoudens geldt een maximaal verzamelinkomen van € 35.100, -. De huidige regeling wordt met terugwerkende kracht jaarlijks uitbetaald. Het afschaffen van de algemene tegemoetkoming heeft dus tot gevolg dat eind 2014 voor het laatst de tegemoetkoming over het jaar 2013 wordt verstrekt.

De volgende tabel geeft het gebruik van de Wtcg in het jaar 2013 in de gemeente Ridderkerk weer.

Tabel 1.1.1 Gebruik Wtcg 2013

Inkomenscategorie	Laag			Hoog			Eind
	65-	65+	Totaal	65-	65+	Totaal	Totaal
0 tot en met 5.000	110	3	113	30	3	33	146
5.001 - 10.000	50	89	139	11	49	60	199
10.001 - 15.000	182	330	512	45	147	192	704
15.001 - 20.000	174	523	697	44	232	276	973
20.001 - 25.000	159	466	625	37	156	193	818
25.001 - 30.000	165	363	528	25	87	112	640
30.001 - 35.000	144	270	414	30	58	88	502
Meer dan 35.000	1.272	636	1.908	182	107	289	2.197
Eindtotaal	2.256	2.680	4.936	404	839	1.243	6.179
Verstreckte bedragen in euro's	667.776	396.640	1.064.416	199.576	290.294	489.870	1.554.286

Bron: CAK.

Aan de Wtcg is in 2013 in totaal ruim 1,5 miljoen euro verstrekt aan inwoners van de gemeente Ridderkerk. In totaal hebben 6.179 personen een verstrekking ontvangen. Gemiddeld werd een bedrag van € 251, - verstrekt.

1.2. Indicatief budget Ridderkerk 2015

Op basis van de mate van gebruik in het jaar 2013 enerzijds en de landelijke korting van 65 procent anderzijds gaan we er van uit dat het budget voor het jaar 2015 rond de € 544.000,- ligt. Overigens wordt pas in de meicirculaire van 2015 het definitieve bedrag per gemeente bekendgemaakt.

2. Uitvoeringsopties maatwerkregeling

De belangrijkste doelstelling voor een nieuwe maatwerkregeling chronisch zieken is het bestrijden van meerkosten bij ziekte. In dit hoofdstuk gaan we nader in op de verschillende mogelijkheden die er zijn om de nieuwe regeling vorm te geven.

2.1. Uitvoeringsopties gemeentelijke maatwerkregeling

De belangrijkste doelstelling van de Wtcg was het bestrijden van de meerkosten bij ziekte. Bij de uitwerking van de nieuwe maatwerkregeling dient de gemeente antwoord te geven op de volgende vragen:

- Welke doelgroep komt in aanmerking voor de nieuwe compensatieregeling en waar komt de inkomensgrens voor verstrekking te liggen?
- Wie gaat de regeling uitvoeren? In het algemeen wordt daarbij gekeken naar uitvoering via de bijzondere bijstand of een (forfaitaire) verstrekking via de Wmo;
- Wat is de hoogte van de compensatie die geboden wordt?

Hierbij zijn verschillende invalshoeken mogelijk. Deze werken we in het volgende uit.

Directe relatie met meerkosten bij ziekte of handicap

Het ontbreken van een directe relatie met de meerkosten bij ziekte of handicap is de belangrijkste reden geweest de Wtcg af te schaffen. De gemeente kan criteria opstellen wanneer iemand in aanmerking komt voor de maatwerkregeling. Dit kan gericht zijn om vast te stellen of iemand daadwerkelijk meerkosten maakt of juist niet.

1. Door uit te schrijven welke meerkosten wanneer worden vergoed, draagt de gemeente er zorg voor dat meerkosten van ziekte en handicap gericht worden vergoed;
2. Acht de gemeente een directe relatie met de daadwerkelijke meerkosten minder van belang dan kan een forfaitaire regeling nader worden uitgewerkt of kan de gemeente aanpassingen plegen in het eigen bijdragebeleid.
  - a. In een forfaitaire regeling zijn enkele objectief vast te stellen criteria opgenomen zodat op basis van die criteria de doelgroep bekend is en het bedrag relatief eenvoudig kan worden toegekend. Tegenover het nadeel van het niet gericht vergoeden van de meerkosten staan voordelen voor de organisatie (minder uitvoeringskosten) en de burger (minder administratieve lasten).
  - b. Het aanpassen van het eigen bijdragebeleid kan op verschillende manieren. De parameters kunnen aangepast worden (lagere eigen bijdrage voor bepaalde voorzieningen, lagere kostprijs) of de eigen bijdrage kan gecompenseerd worden via de bijzondere bijstand.

In beide gevallen is het inkomen een vast te stellen criterium. Gemeenten krijgen hierbij de vrijheid om inkomensgrenzen vast te stellen.

Wie gaat het uitvoeren?

De regelingen kunnen op verschillende manieren worden uitgevoerd. Bij de keuze voor **een gerichte vergoeding van de meerkosten** kan een onderscheid gemaakt worden tussen:

- het vergoeden van de daadwerkelijke meerkosten, of;
- het verstrekken van een normbedrag.

Bij het vergoeden van de daadwerkelijke meerkosten ligt een vergoeding vanuit de bijzondere bijstand het meest voor de hand. Een alternatief is het onderbrengen van (een deel van) de meerkosten bij de collectieve aanvullende zorgverzekering.

Bij het verstrekken van een normbedrag zijn er meerdere uitvoeringsopties mogelijk zoals via de Wmo, bijzondere bijstand of een aparte daarvoor aan te wijzen uitvoeringsorganisatie. Daarbij is het noodzakelijk dat een deskundige deze criteria toetst en dit betekent dat een (vorm van) indicatiestelling noodzakelijk is voor de uitvoering. Dit zorgt voor extra uitvoeringskosten en extra belasting van de cliënt.

De keuze voor een **minder directe relatie met de meerkosten** van ziekte en handicap geeft verschillende uitvoeringsmogelijkheden. Uitvoering via de Wmo ligt voor de hand. Wettelijk komt er in de Wmo de mogelijkheid een forfaitaire vergoeding te geven. Ook het aanpassen van de parameters in het eigen bijdragebeleid kan via de Wmo worden uitgevoerd. Het vergoeden van de bijzondere bijstand voor bepaalde inkomensgroepen verloopt weer via Sociale Zaken.

Inkomenstoetsing maakt in alle gevallen vrijwel zeker onderdeel uit van de nieuwe maatwerkregeling.

De volgende tabel geeft de gevolgen van de keuze voor een bepaalde uitvoeringsvariant op een aantal gebieden weer.

Tabel 2.1.1 *Uitvoeringsopties maatwerkregeling chronisch zieken*

Opties	Typologie	Kosten bekend	Kosten uitvoering	Administratieve lasten klant
Wmo	Directe kosten, normbedrag	Nee	Hoog	Middel
Bijzondere bijstand	Directe kosten, normbedrag	Nee	Hoog	Middel
Bijzondere bijstand	Directe kosten, werkelijke kosten	Nee	Midden	Hoog
Wmo	Forfaitair, normbedrag	Ja	Laag	Laag
Collectieve zorgverzekering	Directe kosten, werkelijke kosten	Ja	Laag	Hoog

Op basis van de gegevens van het CAK over het gebruik van de Wtcg kunnen we een schatting maken van de doelgroep die nu gebruikmaakt van de Wtcg naar inkomenshoogte. Omdat het CAK in het kader van de Wtcg geen onderscheid maakt naar alleenstaande of meerpersoonshuishouden rekenen we met gemiddelde inkomensgrenzen voor de groep 65-minners en 65-plussers. Voor de bepaling van de doelgroep voor de scenario's gaan we uit van het huidige gebruik.

Voor wat betreft de vormgeving van deze nieuwe voorziening heeft de gemeente de volgende uitgangspunten en randvoorwaarden geformuleerd:

- een uitvoeringssystematiek waarbij de uitvoeringskosten zo laag mogelijk zijn;
- de middelen moeten terecht komen bij de groep chronisch zieken (met lage inkomens) die het ook echt nodig hebben;
- de regeling wordt uitgevoerd binnen de daarvoor beschikbare financiële kaders.

2.2. Uitvoeringsvarianten maatwerkregeling chronisch zieken

Wat betreft de uitvoering zijn er op hoofdlijnen drie alternatieven om de regeling vorm te geven. Om te beginnen is het mogelijk om een feitelijke of forfaitaire tegemoetkoming via de bijzondere bijstand. Een tweede mogelijkheid is verstrekking via de Wmo; hiervoor wordt de huidige wetgeving aangepast. Het derde alternatief is het uitbreiden van de gemeentelijke zorgverzekering al dan niet in combinatie met een reductie van het maximale eigen risico.

2.2.1. Scenario 1. Uitvoering via de bijzondere bijstand

De uitvoering via de bijzondere bijstand leidt per definitie tot maatwerk, omdat elke vraag individueel wordt afgehandeld. De uitvoeringskosten voor dergelijke aanvragen zijn echter nagenoeg altijd hoog. De keuze voor deze uitvoeringsoptie betekent vrijwel altijd ook een aanpassing cq. verruiming van het draagkrachtbeginsel voor alle bijzondere bijstandsverstrekkingen naar 120 procent Wsm.

Voor deze uitvoeringsopties moet er zowel op inkomen worden getoetst als ook op vermogen. De gegevens die we hebben ontvangen van het CAK sluiten hier niet volledig op aan. De WWB hanteert

een lagere vermogensgrens dan het CAK. Het CAK gaat uit van het verzamelinkomen met daar bovenop acht procent vermogen, wanneer het vermogen hoger is dan het heffingsvrije vermogen. Onderstaande tabel laat de inkomensverdeling van de Wtcg'ers zien, omgezet naar de inkomensgrenzen van de WWB.

Tabel 2.2.1 Doelgroep op basis van Wsm-grenzen

Inkomensgrens	Aantal 65 -	Aantal 65+	Totaal	Aandeel
110% Wsm	544	755	1.299	21%
120% Wsm	93	249	342	6%
130% Wsm	85	261	347	6%
140% Wsm	66	204	270	4%
> 140% Wsm	1.871	2.050	3.921	63%
Totaal	2.660	3.519	6.179	100%

Van de mensen die in 2013 een vergoeding uit de Wtcg hebben ontvangen hebben **1.299** mensen een inkomen tot 120 procent Wsm en **1.641** een inkomen tot 130 procent Wsm.

Uitgaande van de huidige grens van de bijzondere bijstand van 110 procent Wsm bestaat de doelgroep voor de nieuwe regeling uit 1.299 huishoudens. In de praktijk zal echter niet iedereen een vergoeding vanuit de bijzondere bijstand aanvragen. Dit omdat de drempel om een aanvraag te doen voor bijzondere bijstand hoger is dan die voor de Wtcg.

Voorbeeldberekening vergoeding bijzondere bijstand tot 120 procent Wsm:

- Er zijn 1.641 gebruikers met een inkomen tot 120 procent Wsm;
- Uitvoeringskosten voor een aanvraag bijzondere bijstand bedragen € 130, - per aanvraag;
- Bedrag van € 296 voor 65-minners en € 148 voor 65-plussers (conform CAK);
- Uitgaande van maximaal gebruik;
- Uitgaande van geen draagkracht tot 120 procent Wsm.

Op basis van deze gegevens zijn de jaarlijkse uitvoeringskosten voor vergoeding vanuit de bijzondere bijstand voor huishoudens tot 120 procent Wsm € 213.330, - en de verstrekingskosten € 337.144, -. In totaal een bedrag van € 550.474 dat net iets hoger is dan het beschikbare budget van € 544.000, -.

Afweging

Het scenario individuele bijzondere bijstand als zelfstandige oplossing ter vervanging van de Wtcg voldoet aan de eis dat het daadwerkelijke meerkosten van chronisch zieken vergoed. Maar de kosten van deze zelfstandige regeling zouden onbeheersbaar zijn. Het is een open einde regeling. Ook zijn de uitvoeringskosten van dit scenario hoog.

Afweging

Het scenario individuele bijzondere bijstand als zelfstandige oplossing ter vervanging van de Wtcg voldoet aan de eis dat het daadwerkelijke meerkosten van chronisch zieken vergoed. Maar de kosten van deze zelfstandige regeling zouden onbeheersbaar zijn. Het is een open einde regeling. Ook zijn de uitvoeringskosten van dit scenario hoog.

2.2.2. Scenario 2: Forfaitair bedrag vanuit de Wmo

Kijken we naar de inkomenspositie van de huidige groep gebruikers van de Wtcg dan zien we het volgende beeld.

Tabel 2.2.2 Doelgroep op basis van verzamelinkomen CAK

Inkomensgrens	Aantal	Aantal	Totaal	Aandeel
	65 -	65+		
110%	750	869	1.620	26%
120%	81	228	309	5%
130%	79	228	307	5%
140%	166	417	582	9%
>140%	1.585	1.776	3.361	54%
Totaal	2.660	3.519	6.179	100%

Van de huidige gebruikers van de Wtcg hebben circa 1.929 een verzamelinkomen tot 120 procent van het verzamelinkomen. Dit betreft ruim een kwart van alle gebruikers. Dit is de huidige grens die door het CAK wordt gehanteerd als zijnde de ondergrens van het betalen van de laagste eigen bijdrage.

De gemeente kan ertoe besluiten om chronisch zieken een forfaitair bedrag uit te keren vanuit de Wmo. Omdat in de Wmo door de gemeente geen inkomensstoetsing wordt gedaan, zou deze kunnen worden ondergebracht bij het CAK. Dit betekent dat er wordt uitgegaan van de inkomensgrenzen van het CAK. Uitgaande van gangbare grenzen, zullen **1.620** (110 procent) of **1.929** (120 procent) mensen recht hebben op dit bedrag. Voordeel van dit scenario zijn de lage uitvoeringskosten: de inkomensstoetsing ligt bij het CAK en het uitgekeerde bedrag wordt van te voren vastgesteld.

Voorbeeldberekening kosten vergoeding vanuit de Wmo tot 120 procent verzamelinkomen (CAK grens):

- Er zijn nu maximaal 1.929 klanten met een inkomen tot 120 procent verzamelinkomen;
- Uitgaande van een (lage) vergoeding van € 296 voor 65-minners (831 personen) en van € 148 voor mensen van 65 jaar en ouder (1.108 personen);
- Uitgaande van maximaal gebruik;
- Uitgaande van geen eigen bijdrage.

Op basis van deze gegevens zijn de jaarlijkse kosten voor vergoeding vanuit de Wmo voor huishoudens tot 120 procent van de door het CAK gehanteerde verzamelinkomen € 409.960, -. Dit bedrag past binnen het budget van € 544.000, - voor 2015.

Afweging

Het scenario forfaitaire verstrekking via de Wmo voldoet aan de eis dat het daadwerkelijk meerkosten van chronisch zieken vergoed. Bovendien zijn de uitvoeringskosten laag en is de uitvoering simpel. Dit door te stellen dat iedereen die een Wmo- dan wel AWBZ-indicatie heeft in aanmerking komt mits het verzamelinkomen aan de gestelde inkomensnorm voldoet.

2.2.3. Scenario 3: Deelname aan collectieve zorgverzekering

Net als vele andere gemeenten biedt de gemeente Ridderkerk minima een collectieve zorgverzekering. De huidige inkomensgrens die hiervoor geldt, kan worden losgelaten, waardoor de collectieve zorgverzekering toegankelijk wordt voor een grotere groep huishoudens. Omdat er meer kosten in de verzekering zullen worden ondergebracht zal de premie ook hoger worden, dit kan voor een aantal huishoudens dat niet zoveel zorgkosten heeft, betekenen dat ze er financieel op achteruit gaat. Een oplossing daarvoor is het aanbieden van twee of drie pakketten.

De doelgroep voor deze minimaregeling zal dus groeien en daarmee ook de kosten. Met als kanttekening dat niet alle kosten kunnen worden vergoed via de collectieve zorgverzekering en dat die alsnog moeten worden vergoed via de bijzondere bijstand of de Wmo. Naast het verhogen van de

inkomensgrens, kan de gemeente ook besluiten de minima nog een financiële bijdrage te verstrekken voor de premie. Ook zullen niet alle mensen gaan deelnemen aan de collectieve zorgverzekering en deze groep zou een beroep op de bijzondere bijstand kunnen doen.

Voorbeeldberekening kosten uitbreiding collectieve zorgverzekering tot 130 procent Wsm

- Er zijn nu maximaal 2.236 klanten met een inkomen tot 130 procent Wsm;
- Ervan uitgaande dat deze groep op dit moment nog geen gebruik maakt van de collectieve zorgverzekering;
- Kosten nu zijn ongeveer € 140,00 per collectieve zorgverzekering voor de gemeente.
- Uitgaande van maximaal gebruik.

Op basis van deze gegevens zijn de jaarlijkse kosten voor een uitbreiding van de collectieve ziektekostenverzekering € 313.040, -.

Afweging

Voordelen van de collectieve (aanvullende) zorgverzekering:

- de doelgroep selecteert zichzelf: een inwoner sluit de verzekering vanwege ervaren of te verwachte meerkosten;
- de gemeente heeft beperkte uitvoeringslast, de feitelijke toets op de kosten gebeurt bij de verzekeraar. De gemeente doet een inkomenstoets;
- het overgehevelde budget komt terecht bij de doelgroep door een gemeentelijke bijdrage in de premiekosten op basis van een regeling bijzondere bijstand;
- de collectieve verzekering heeft een preventieve werking: het voorkomen van verergeren van medische beperkingen doordat inwoners goed verzekerd zijn.

Nadelen van de collectieve (aanvullende) zorgverzekering:

- geen compensatie voor alle extra kosten, zoals stookkosten, kosten van de eigen bijdrage;
- geen toets op doelgroep: de verzekering is toegankelijk voor iedereen, een inkomensgrens bepaalt de bijdrage. De inkomenssteun via de premiebijdrage kan zo ook terecht komen bij inwoners die geen omvangrijke zorgvraag hebben maar zich wel uitgebreid verzekeren. Een beperkt risico omdat de premie voor deze verzekering substantieel hoger is dan de premie voor een reguliere aanvullende verzekering.

Dit scenario biedt voor het grootste deel van de extra kosten een oplossing. Het is ook een collectieve oplossing die de meest kwetsbare burger ontziet. De eigen verantwoordelijkheid van de burgers staat voorop en de korting van het rijk kan worden doorgevoerd. Maar, op dit moment zijn nog niet alle kosten die een chronische ziekte met zich meebrengen verzekeraar. Dit is voor mensen die leven op of rond het sociaal minimum een probleem.

Wanneer we de drie scenario's bekijken is er ook een combinatie mogelijk van de collectieve zorgverzekering en individuele bijzondere bijstand voor kosten die niet verzekeraar zijn maar wel hoge extra uitgaven met zich meebrengen. De bijzondere bijstand is aanvullend op de collectieve zorgverzekering.

3. Uitvoeringsscenario's Huishoudelijke Hulp 2015

Momenteel is de gemeente op grond van artikel 4 van de Wmo verplicht om compensatie te bieden bij het voeren van een huishouden aan mensen met een beperking. In de huidige situatie kan een burger een aanvraag indienen, waarna op basis van het geldende beleid beoordeeld wordt of men in aanmerking komt voor hulp bij het huishouden. Er is sprake van een aanvraag, een beoordeling en een beschikking. Men komt in aanmerking voor HH1 of HH2. Het aantal uur hulp en activiteiten wordt gedetailleerd beschreven. De uitvoering van HH wordt door de gecontracteerde zorgaanbieders verricht. Deze zorgen ervoor dat de dienstverlener het werk op de door de cliënt gewenste tijdstip uitvoert. Verder wordt er vervanging bij ziekte en vakantie geregeld en vindt facturering via de gemeente plaats.

3.1. Wmo 2015

Per 1 januari 2015 wordt het budget voor Huishoudelijke Hulp (HH) met 40 procent gekort. Voor de gemeente Ridderkerk gaat het om een korting van circa 1,4 miljoen euro op basis van de uitgaven in 2013 (€ 5,3 miljoen). De gemeente heeft voor het jaar 2015 een budget van € 3.873.200 beschikbaar gesteld. Voor de jaren 2016 tot en met 2018 is jaarlijks € 3.965.000 beschikbaar.

Tabel 3.1.1 Kosten en budget 2015

	Kosten HH 2013
HH1 en HH2	€ 6.237.166
HH3	€ 44.625
Totaal	€ 5.296.900
Budget 2015¹	€ 3.873.200

In de nieuwe Wmo is Huishoudelijke Hulp (HH) geen onderdeel meer van de compensatieplicht, maar van de maatwerkregeling gericht op zelfredzaamheid. Dit heeft als consequentie dat Huishoudelijke Hulp in de nieuwe situatie alleen nog als individuele maatwerkvoorziening verstrekt wordt, in andere gevallen zal hulp in de huishouding als algemene (schoonmaak)voorziening worden aangeboden.

De ondersteuning op het gebied van HH wordt georganiseerd en geborgd binnen een infrastructuur van allerlei zorg- en welzijnsdiensten. Deze diensten zijn gericht op het zo lang mogelijk zelfstandig blijven wonen. Ondersteuning bij het voeren van een huishouden wordt voor Wmo geïndiceerden op twee manieren aangeboden:

1. via een schoonmaakvoorziening (algemene voorziening)
2. via een voorziening voor persoonlijke dienstverlening (maatwerkvoorziening).

Inwoners betalen voor de ondersteunende diensten van de algemene voorziening de geldende kostprijs of vergoeding. De gemeente wil niet dat een laag inkomen betekent dat de algemene voorziening niet toegankelijk is, omdat men deze voorziening niet kan betalen.

¹ Voorstel beleidswijzigingen huishoudelijk hulp 2015 en verder.

Tabel 3.1.2 Schema maatwerkregeling en algemene voorziening

Nieuwe klanten 2015	Indicatie ja	Indicatie nee
Zelf kunnen betalen: ja	Maatwerk; eigen bijdrage via CAK	Algemene voorziening zelf betalen
Zelf kunnen betalen: nee	Maatwerk; eigen bijdrage via CAK	Algemene voorziening financieel maatwerk minima

Inwoners die als gevolg van een beperking adequaat geholpen zijn met schoonmaakondersteuning maar aannemelijk kunnen maken dat zij de kosten van deze ondersteuning financieel niet kunnen dragen, worden financieel gecompenseerd. Uitwerking van deze regeling vindt plaats via de bijzondere bijstand.

3.2. Huidige kosten en aantallen

In de onderstaande tabel een overzicht van de huidige kosten van de Huishoudelijke Hulp.

Tabel 3.2.1 Kosten Huishoudelijke Hulp per jaar

Type HH	Gemiddeld aantal uur per week	kosten per uur	Kosten per jaar per cliënt
HH1	2,5	€ 20,00	€ 2.600
HH2	3,5	€ 23,00	€ 4.186

Per jaar komen de kosten per cliënt voor HH1 op € 2.600, - en voor HH2 op € 4.186, - per huishouden.

Verdeling naar inkomen

Onderstaande tabellen geven het aantal Wmo-gebruikers in 2013 weer naar hoogte van het inkomen, huishoudtype en leeftijd. Voor de Wmo gaat het CAK uit van het verzamelinkomen dat is vastgesteld op basis van iemands belastingaangifte. De inkomensgrenzen- en percentages die het CAK hanteert² liggen fors hoger dan de inkomensgrenzen van de WWB en bijzondere bijstand, waarbij wordt uitgegaan van het Wettelijk sociaal minimum.

De volgende tabel geeft de verdeling naar inkomen van de HH-gebruikers weer naar het verzamelinkomen dat het CAK hanteert.

Tabel 3.2.2 Aantal huishoudens naar percentage inkomensgrenzen CAK

Huishoudtype		110% CAK	120% CAK	>130% CAK	Totaal
Alleenstaand 65-	Aantal HH1	64	14	26	104
Meerpersoons 65-	Aantal HH1	11	1	17	29
Alleenstaand 65+	Aantal HH1	256	147	482	885
Meerpersoons 65+	Aantal HH1	61	36	192	289
Alleenstaand 65-	Aantal HH2	25	6	10	41
Meerpersoons 65-	Aantal HH2	2	1	5	8
Alleenstaand 65+	Aantal HH2	45	35	96	176
Meerpersoons 65+	Aantal HH2	9	3	13	25
Totaal	Aantal HH	473	243	841	1.557

² Om in aanmerking te komen voor een minimale eigen bijdrage geldt een verzamelinkomensgrens van maximaal € 24.750, - voor een alleenstaande. Voor paren ligt deze grens op € 35.100, - .

In 2013 zijn er 716 personen geweest die het minimale bedrag aan eigen bijdrage hebben betaald, en dus een inkomen hebben tot maximaal 120 procent van het verzamelinkomen. In totaal zien we dat 1.557 mensen gebruik hebben gemaakt van hulp bij het huishouden, waarvan de meeste van HH1.

De volgende tabel geeft de verdeling naar inkomen van de HH-gebruikers weer naar het wettelijke sociale minimum dat in de WWB wordt gehanteerd.

Tabel 3.2.3 Aantal HH naar percentage inkomensgrenzen WWB

Huishoudtype		110% Wsm	110-120% Wsm	>120% Wsm	Totaal
Alleenstaand 65-	Aantal HH1	18	17	69	104
Meerpersoons 65-	Aantal HH1	10	1	18	29
Alleenstaand 65+	Aantal HH1	112	110	663	885
Meerpersoons 65+	Aantal HH1	27	26	236	289
Alleenstaand 65-	Aantal HH2	6	10	25	41
Meerpersoons 65-	Aantal HH2	2	1	5	8
Alleenstaand 65+	Aantal HH2	16	22	139	177
Meerpersoons 65+	Aantal HH2	8	3	13	24
Totaal	Aantal HH	199	190	1.168	1.557

Als de gemeente besluit inwoners met een inkomen tot 120 procent van de *bijstandsnorm* (Wsm) een vergoeding te geven voor de kosten HH, komen in totaal 389 gebruikers in aanmerking voor volledige vergoeding van deze kosten.

3.3. Uitwerking scenario HH1

Onderstaand werken we de kosten uit wanneer de gemeente Ridderkerk besluit de kosten van de algemene voorziening te vergoeden vanuit de bijzondere bijstand voor mensen met een inkomen tot 120 procent van het Wsm.

De gemeente heeft met de aanbieders een uurprijs van € 16,50 voor de algemene voorziening in 2015 afgesproken. Het gemiddeld aantal uren per persoon voor de algemene voorziening bedraagt 2,5 per week. Dit betekent een gemiddeld bedrag aan huishoudelijk hulp van € 2.145, - per jaar.

Tabel 3.3.1 Kosten bijzondere bijstand scenario volledige vergoeding tot 120% Wsm

Huishoudtype		110% Wsm	110-120% Wsm	Totaal
Alleenstaand 65-	Aantal	18	17	35
	Kosten	€ 38.610	€ 36.465	€ 75.075
Meerpersoons 65-	Aantal	10	1	11
	Kosten	€ 21.450	€ 2.145	€ 23.595
Alleenstaand 65+	Aantal	112	110	222
	Kosten	€ 240.240	€ 23.5950	€ 476.190
Meerpersoons 65+	Aantal	27	26	44
	Kosten	€ 57.915	€ 55.770	€ 113.685
Totale kosten		€ 358.215	€ 330.330	€ 889.545

Berekening kosten

Ervan uitgaande dat:

- alle huidige klanten in aanmerking komen voor een algemene voorziening;
- alle huidige klanten ook gebruik blijven maken van de algemene voorziening;
- volledige draagkracht boven de 120 procent Wsm;
- uitvoeringskosten voor een aanvraag bijzondere bijstand bedragen € 130, - per aanvraag;
- er geen eigen bijdrage wordt gevraagd.

In totaal komen er 312 personen in aanmerking voor vergoeding van de kosten van de algemene voorziening. De kosten voor de bijzondere bijstand bedragen bijna € 900.000, -. Wanneer we hier de uitvoeringskosten bij optellen van € 40.560, -. Dan komen we op een totaal bedrag van € 940.500, -. Wanneer de gemeente er voor kiest om alle mensen met een inkomen tot 120 procent van het Wsm de huishoudelijke hulp volledig te vergoeden dan zijn de extra kosten ongeveer € 950.000,-. Hierbij is geen rekening gehouden met een toename van het aantal aanvragen en/of uren.